REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia, BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o coloană 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov *Administraţiunea*, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16. Braşov, Sâmbătă 22 Ianuarie (3 Februarie). 1900.

Autonomia catolică.

Alaltăerĭ s'a deschis în sala de desbaterĭ a camerei magnaţilor din Budapesta congresul romano-catolicilor unguri, pentru a aduce decisiune asupra cunoscutului proiect de statut al comisiunei de 27 privitor la organisarea autonomiei bisericei romano-catolice din Ungaria şi a delibera asupra mĕsurilor şi principiilor, pe temeiul cărora sĕ se pótă înfiinţa autonomia.

De trei-ḑecĭ de anĭ şi mai bine este pusă la ordinea ḑilei înfiinţarea aşa numitei autonomii catolice şi décă a trebuit atâta timp pentru-ca lucrurile sĕ ajungă la situaţia de astădĭ, când congresul unguresc catolic întrunit la Budapesta vré sĕ facă o nouă încercare — de astădată, se ḑice, „seriósă“ — de-a realisa vechiul plan de autonomiă, atuncĭ de sigur, că nu este uşóră problema, ce va avé s'o deslege congresul.

Sunt o mulţime de interese, ce se isbesc în capete în cestiunea autonomiei. De-o parte stă statul şi pretensiunile lui faţă cu biserica romano-catolică, ér de altă parte stă acéstă biserică cu pretensiunile şi prerogativele ei vechĭ faţă de stat. In astfel de împrejurărĭ, nu e lucru puţin ceea-ce se aştéptă dela acest congres, căcĭ este o problemă fórte grea de-a aduce în consonanţă interesele şi a unei şi a celeilalte părţĭ şi a împăca, cum s'ar ḑice, capra cu varza. In acésta residă grava misiune, ce 'i-se dă amintitului congres.

Va fi decĭ de interes a cunósce în conturĭ generale părerile, ce domnesc între cei de aprópe interesaţĭ, adecă între Ungurii catolicĭ din cler şi popor, asupra şanselor de isbândă, ce le póte avé mult discutata şi desbătuta „cestiune a autonomiei catolice“, şi asupra punctelor de divergenţă între factorii chemaţĭ a-o realisa.

Ca şi la 1870/71 în cestiunea autonomiei îşĭ stau şi adĭ faţă în faţă două curente principale: unul moderat, altul radical. Cel dintâiŭ stă pe basa de a nu se vătĕma întru nimic ierarchia bisericei catolice şi drepturile de patronat ale corónei, reservându-se în acelaşĭ timp guvernului, ca representant al corónei, dreptul de supra-inspecţiune înscris în legĭ şi eschiḑându-se binişor din cercul de influenţă al autonomiei afacerile, ce se refer la cult, învĕţămênt, guvernare bisericéscă etc. In special curentul acesta e de părere, că nu se pot sista c'o singură lovitură trei cestiunĭ cardinale, adecă cestiunea privitóre la numirile de episcopĭ, cestiunea fondurilor şi a fundaţiunilor şi cestiunea referitóre la afacerile şcolastice, cestiunĭ acestea, carĭ — cum ḑic aderenţii lui — sunt concrescute cu mii de fire cu trecutul.

Curentul al doilea, representat prin minoritatea congresului, pretinde şi adĭ ca şi la 1870/71, o autonomiă mult mai largă. El cere, ca în cadrul autonomiei sĕ cadă şi educaţia clericală, apoi tóte bunurile bisericescĭ, tóte beneficiile archiepiscopescĭ şi episcopescĭ, parochiale etc. C'un cuvênt, minoritatea vré sĕ introducă în autonomiă dreptul de dispunere a poporului asupra tuturor afacerilor de sémă, postulat fără de care, ḑic aderenţii sĕi, autonomia n'ar avé nicĭ o valóre. Minoritatea, în sprijinul principiilor sale, se provócă la autonomia romano-catolicilor ardelenĭ, care după o esistenţă bicentenară a dovedit, că prin intrarea factorului mirenimei în organismul autonomic şi prin influenţa acestuia în afacerile publice eclesiastice, causa bisericei romano-catolice din Ardeal a câştigat mult.

Afară de acésta nu trebue sĕ scăpăm din vedere nicĭ posiţia, ce o iau guvernul şi colegiul episcopilor, Deja la 1897 guvernul şĭ-a desfăşurat într'un memoriu voluminos punctul sĕu de vedere în cestiunea autonomiei. In acest memoriu-program, guvernul îşĭ stabilise pretensiunile sale şi declara, că nu se va abate întru nimic dela ele. Statul, ḑicea guvernul, are un mare interes, ca în autonomiă sĕ se validiteze pe tótă linia dreptul lui de control asupra afacerilor educaţiunei, învĕţămêntului, fundaţiunilor etc. In ce privesce punctul de vedere al clerului înalt catolic, abia décă mai e necesar sĕ spunem, că e mult prea gelos de drepturile şi prerogativele sale, decât sĕ se învoéscă cu una cu două a-şĭ da din mână puterea în tóte privinţele. Clerul catolic nu e învoit nicĭ cu pretensiunile unora, nicĭ cu ale altora. El nu şĭ-a desfăşurat până acum punctul sĕu de vedere în mod clar şi decis.

Étă aşa-dér, câte greutăţĭ are de învins congresul din Budapeşta şi nu fără óre-care îndreptăţire se accentuéză dintr'o parte, că şedinţele lui se vor încheia şi de astădată fără vr'un resultat positiv.

Ca un moment caracteristic relevăm — deşi nu e tocmai la obiect — că în tóte apreţiările foilor unguresci asupra stării lucrurilor în ajunul congresului, nu se face nicĭ o amintire — afară dór' de câte-va cuvinte ale lui „Pesti Naplo“, pe carĭ le reproducem mai jos — despre tendinţele ostile şi distrugĕtóre manifestate în proiectul de statut al comisiunei de 27 a congresului faţă cu autonomia bisericei române unite şi despre igerenţa în afacerile acesteia, ingerenţă, ce o involvă încercarea romano-catolicilor de a-şĭ aroga dreptul de conducere şi peste Românii uniţĭ, privindu-i ca mĕdulare ale organisaţiunei autonome, ce vor sĕ şi-o facă catolicii ungurĭ.

Adevĕratul pericul al atentatului plănuit faţă cu biserica română unită zace însĕ tocmai în împrejurarea, că se pregătesce în ascuns, că nu se dă o luptă pe faţă şi că protestele archiereilor românĭ uniţĭ sunt presentate înaintea ţĕrii şi a lumii numai ca o busumflare trecĕtóre a unora, carĭ nu-şĭ găsesc tóte avantagele în plănuita reformă prin organisarea autonomiei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cestiunea rentei şcólelor române din Braşov.

Suntem în plăcuta posiţiune a anunţa cetitorilor noştri, că grava şi importanta cestiune a rentei şcólelor române din Braşov, care anĭ de-arêndul a preocupat viu opiniunea publică, *s'a resolvat în mod definitiv*. In şedinţa de erĭ s'a depus pe biroul camerei române, prin d-l ministru *Take Ionescu*, un proiect de lege, însoţit de o espunere de motive cu privire la resolvarea acestei cestiunĭ.

D-nul Take Ionescu a fost viu aclamat şi i-s'au făcut entusiaste ovaţiunĭ pentru soluţiunea dată cestiunei şi proiectul de lege a fost salutat de întréga cameră cu aplause vii.

Étă motivele şi proiectul de lege, ce a fost depus pe biroul camerei române:

Expunerea de motive.

Numĕróse documente, datând dela 1594 şi până la începutul acestui veac, stabilesc diferitele drepturĭ, pe carĭ biserica Sfântului Nicolae din Braşov le-a avut faţă de Statul român. In 1868 şi în 1875 s'au fixat aceste drepturĭ la cifra de 38.500 lei, sĕ fie a bisericei Sfântului Nicolae pentru şcólele greco-orientale române din Braşov, întreţinute de ḑisa biserică.

De atuncĭ suma de 38.500 lei pe an a fost plătită regulat de către Statul român comitetului bisericei Sfântului Nicolae din Braşov, afară numai de cei trei anĭ din urmă.

In acéstă nouă situaţie, comitetul bisericei Sfântului Nicolae din Braşov a intentat o acţiune în contra Statului român, prin care cerea, ca Statul român sĕ-i plă-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(5)

Din etiologia poporală română.

— Urmare. —

Ca specimen caracteristic de legendă ornitogonă din sfera metamorfoselor etiologice reproduc în întregimea sa din colecţiunea lui S. Fl. Marian următórea legendă bucovineană referitóre la *rândunică**):

„A fost odată o fată, căreia murindu-i părinţii, nu i-a rĕmas altă moştenire dela dênşii, decât numai o turmă de oi şi un căţel.

Intr'o ḑi... ce-i vine fetei acesteia în minte?... se îmbracă în haine bărbătescĭ, ia oile şi căţelul cu dênsa şi se duce într'un munte. In muntele acela, mergênd ea cu oile şi cu căţelul tot mai înainte, tot mai departe, ótă că dela un timp se întêlnesce cu un fecior de smeu, care încă păscea o turmă de oi.

Fiind fata îmbrăcată în haine bărbătescĭ şi purtând cuşmă în cap, feciorul nu putŭ s'o cunóscă: fată e orĭ fecior? Dér şi fata nu i-a spus nimica nicĭ-odată, măcar că, de cum s'a întêlnit ea cu dênsul, păsceau oile împreună şi în fiă-care séră se ducea şi ea cu oile şi cu căţelul sĕu de mas la curţile smeului.

Insĕ feciorul, nevenindu-i la socotélă, mai de multe orĭ spuse maicei sale, că lui nu i-se prea pare fărtatul sĕu de ciobăniă;... el crede, că acesta trebue sĕ fiă fată şi nu fecior, căcĭ aşa îl arată vorba şi faţa lui cea mueréscă.

Dela o vreme, vĕḑêndu-se bătrâna smeóică prea mult cincănită şi întrebată de feciorul sĕu, ḑise:

— Décă fărtatul tĕu de ciobăniă va fi sĕ fiă fată, după cum presupui tu, eu îndată îl voiŭ cunósce, căcĭ de séră, când s'a duce sĕ se culce, am sĕ-i pun sub perină brăbănoc*) şi de-a fi sĕ fiă fată, brăbănocul până diminéţa se va păta, ér de-a fi sĕ fiă fecior, atuncĭ brăbănocul va rĕmânea aşa cum l'oi pune.

Cum a ḑis smeóica, aşa a şi făcut.

Când a început sĕ însereze bine, colea pe vremea culcatului, a pus sub perina fetei, pe care se culcă, brăbănoc.

Insĕ căţelul fetei, fiind năsdrăvan şi sciind prea bine cu ce gândurĭ se pórtă smeóica, ḑise încă de cu ḑiuă stăpânei sale:

— Scumpa mea stăpână! smeóica are sĕ-ţĭ pue de séră sub perină brăbănoc, prin mijlocul căruia voesce ca sĕ scie: décă eştĭ fată orĭ fecior? Décă acuma domnia-ta voescĭ sĕ nu ţi-se întêmple nimica rĕu, te sfătuesc, că atuncĭ când vei merge sĕ te culcĭ, sĕ scoţĭ brăbănocul de sub perină şi şi sĕ-l pui de-asupra pe perină şi acolo sĕ-l laşĭ apoi până a doua ḑi diminéţă. Ĕră a doua ḑi diminéţă sĕ-l pui éră la locul lui şi apoi sĕ ieşĭ din casă. De nu mĕ vei asculta şi de nu vei face aşa cum te învĕţ eu, atuncĭ sĕ scii, că ai sĕ păţescĭ una ne mai păţită!

Aşa a ḑis căţelul şi stăpâna sa l'a ascultat şi colea când a mers ea sĕ se culce, aflând brăbănocul sub perină, l'a pus pe perină şi apoi s'a culcat. Ĕră a doua ḑi diminéţă l'a pus éră sub perină şi apoi eşind din casă şi luându-şĭ oile şi căţelul se duse în trébă-şĭ la păscĕtóre.

Dér n'a apucat bine a eşi din casă, când smeóica se şi duse în urma ei sĕ vadă ce-i?... cum e brăbănocul?... Brăbănocul însĕ era mai verde şi mai frumos de cum îl pusese ea de cu séră. Vĕḑêndu-l astfel a creḑut smeica, că fata nu e fată, ci fecior, căcĭ aşa a arătat brăbănocul, pe care i-l'a pus sub perină.

Feciorul smeóicei, auḑind acésta, îşĭ luă şi el oile sale şi se duse cu dênsele la păscĕtóre pe urma fetei, fără sĕ-i plesnéscă măcar prin minte, că n'ar fi drept ceea-ce i-a spus maică-sa.

Fata însĕ, vĕḑêndu-se scăpată din cursa ce i-se întinsese, luându-se cu feciorul, cu oile şi cu căţelul sĕu, se duse, se duse până ce ajunse la o mare. Aicĭ apoi s'a oprit ea şi luându-şĭ rĕmas bun dela feciorul smeóicei şi dând cu un toiag asupra apei, apa s'a despărţit în două şi aşa a trecut ea cu turma sa pe cealaltă parte,

*) Ornitologia II, pag. 82—87.

*) In unele părţĭ ale Bucovinei numesc Românii planta: Vinca minor. germ. Immergrün „brăbănoc“ şi „bribănoc“, ér în altele „bărbănoc“.

téscă o sumă anuală de 75,000, cifră la care dișa biserică prețuia vechile ei drepturĭ.

De altă parte guvernul ungar a atras atenția guvernului român asupra legislației ungare, care opresce bisericele și șcólele de a primi ajutóre dela State streine.

In urma acestei comunicărĭ, au urmat tratative între cele două guverne asupra adevĕratei naturĭ a drepturilor bisericei Sfântului Nicolae.

Ađĭ biserica Sf. Nicolae din Brașov, cu aprobarea Consistoriului din Sibiiu, se declară gata sĕ retragă acțiunea, ce a adus în contra statului român, *décă guvernul român ar capitalisa suma anuală de 38.500 lei într'un titlu de rentă română 4 la sută, care ar fi depus la Casa de depunerĭ și consemnațiunĭ* (Casa centrală de stat) *din Budapesta, ca fond al bisericei Sf. Nicolae din Brașov pentru gimnasiul și șcóla reală greco-orientală română din acel oraș*, întreținute de dișa biserică, cu condiție ca venitul capitalului de 962.500 lei *sĕ fie plătit în fiă-care an președintelui comitetului bisericei Sf. Nicolae din Brașov* pentru a-l întrebuința la nevoile dișelor șcóle în organisațiunea lor actuală, *capitalul rĕmânênd vecĭnic inalienabil și neputênd nicĭ-odată sĕ fie detras dela acéstă destinațiune.*

Ministrul cultelor și instrucțiunei publice
Take Ionescu.

Proiect de lege

pentru capitalisarea sumei de lei 38.500 pe an, pe care *Statul român o datoresce bisericei Sfântului Nicolae din Brașov, pentru gimnasiul și șcóla reală greco-orientală română din acel oraș*, întreținute de dișa biserică, precum și pentru deschiderea unui credit estra-ordinar servind la plata sumei de *115.500 lei*, datorațĭ dișei bisericĭ pentru dișele școlĭ în timpul celor din urmă trei anĭ.

Articolul I. — Guvernul, este autorisat sĕ emită un titlu de rentă 4% perpetuă, pentru un capital de 962.500 lei, producênd o rentă anuală de 38.500 lei. *Acest titlu va fi nominativ pe numele bisericei Sfântului Nicolae din Brașov pentru gimnasiul și șcóla reală greco-orientală română din acel oraș*, întreținute de dișa biserică.

Articolul II. — Se deschide ministerului cultelor și instrucțiunei publice un *credit estra-ordinar de 115.500 lei pentru plata sumei de 38.500 lei*, datorită pe cei trei anĭ din urmă bisericei Sfântului Nicolae din Brașov, pentru gimnasiul și șcóla reală greco-orientale române din acel oraș, întreținute de dișa biserică.

Acest credit estra-ordinar se va acoperi din excedentul budgetar al anului 1898—99.

Articolul III. — Anuitatea rentei perpetue dela articolul I va fi înscrisă la serviciul datoriei publice.

Ministrul cultelor și instrucțiunei publice
Take Ionescu.

Congresul catolic.

Prima ședință a congresului pentru autonomia catolică s'a deschis Mercurĭ, în 31 Ianuarie st. n. Congresul a fost deschis la órele 11 a. m. de primatele Claudiu Vaszary. Au urmat după aceea diferite raporturĭ, între carĭ cele mai principale au fost două: raportul *majorității* comisiunei de 27, cetit prin Dr. Iuliu *Hovanyi*, și raportul *minorității*, cetit prin Iuliu *Györffy*.

Deosebirea de vederĭ între ambele raporturĭ constă mai ales în aceea, că proiectul majorității prevede o autonomiă mai restrînsă, care se remarcă în mĕsurile privitóre la patronat, la drepturile de inspecțiune ale statului, la numirea archiereilor, la cestiunea fondurilor și fundațiunilor, la cestiunea șcólelor etc. etc.

Proiectul minorității însĕ doresce o autonomiă mai largă, dându-li-se și mirenilor mai multe drepturĭ, ca d. es. la alegerea episcopilor etc.

Discuțiile din ședința primă n'au fost vehemente, dér s'a observat totușĭ o neliniște și anumite animosităţĭ, mai ales când a vorbit raportorul minorității *Györffy*. Acesta a făcut amintire și *despre Românii unițĭ*. El dise între altele:

„Regretăm, că frații catolicĭ românĭ s'au reținut de-a lua parte la acest congres. Credem, că supremul drept de patronat va face sĕ înceteze acésta; dér *până când nu se va face ceva în interesul lor*, **vĕd o nedreptate în tot pasul.** De se va asigura însĕ dieceselor independența cuvenită, atuncĭ nedumeririle lor pot sĕ înceteze“.

*

Observăm, că foile unguresci constată cu multă amăriciune, că *dintre archireii românĭ unițĭ nicĭ unul n'a luat parte la congres*, *„nicĭ chiar blândul archiereu al diecesei Gherlei Ioan Szabo n'a luat parte la ședință, póte înfluințat de atacurile foilor valahe intransigente“*, cum se esprimă „Pesti Naplo“

Dilele acestea, aflând, că dintre toțĭ episcopii românĭ unițĭ numai episcopul Szabo s'a presentat la conferența episcopilor romano-catolicĭ în ajunul congresului, ne-a cuprins o mare amărăciune, căcĭ vedeam în acéstă procedere o violare a solidarității, ce trebue sĕ esiste între toțĭ membrii episcopatului român unit în apĕrarea drepturilor și a independenții bisericei. Nu vom puté nicĭ în viitor, decât condamna acest pas al episcopului Szabo; dér faptul, că d-l episcop totușĭ s'a recules în momentul din urmă și s'a ferit de a face și pasul ultim fatal, prin care s'ar fi prăbușit pentru totdéuna în prăpastiă, faptul, că nu a luat parte la ședințele congresului, constitue totușĭ un moment ușurător pentru P. S. Sa, de care luăm act în speranță, că întórcerea spre cărarea cea mai bună va fi durabilă.

*

Totala abstinere a archiereilor românĭ unițĭ dela ședințele congresului îi pune pe șoviniștĭ pe gândurĭ. „Pesti Napló“ între altele dice: „Fără Românii greco-catolicĭ autonomia, chiar de s'ar înființa, va rĕmâné știrbită. Dér mai mult decât atât: prin asta s'ar zădărnici unul din cele mai marĭ avantagii, care din punct de vedere strîns de stat și național s'ar fi putut aștepta dela autonomiă.“

Din parlamentul engles.

In ședința dela 31 Ianuarie *a camerei comunelor* a luat între alții cuvêntul Sir *Robert Reid* (liberal). El se ocupă cu atitudinea guvernului în rĕsboiul din Africa.

Reid dise, că rĕsboiul de față a isvorît din órba cutezanță, din superficialitatea și din lipsa de sinceritate a ómenilor dela conducerea imperiului. *Mișelia și cutezanța hotarnică cu nebunia a doi ómenĭ* (Chamberlain și Rhodes Cecil) sprijinițĭ de *minciunile* unei părțĭ din pressa englesă, sunt causele adevĕrate ale rĕsboiului. Guvernul a făcut totul pentru-ca sĕ nască bănuelĭ în Burĭ față cu Englesii. Pretinsa conjurațiă a Burilor, ca scop de-a alunga pe Englesĭ din Africa-sudică, este o poveste deșartă, care a fost rĕspândită cu scop de-a acoperi urmările triste ale politicei englese. (Aplause furtunóse pe băncile liberalilor) Burii se luptă însuflețițĭ de sentimentul patriotic, că trebue sĕ-șĭ apere patria împotriva domniei streine. Acusă pe guvern, că a neliniștit mai înainte pe Burĭ și apoi li-a deșteptat bănuelile. Din causa acésta Burii au și credut, că *Jameson* a invadat în Transvaal cu scirea și din voința lui Chamberlaifl. Nimenĭ însĕ nu va nega, că *invasiunea lui Jameson a fost una din cele mai marĭ mișelii.* Cercetarea, ce s'a făcut în acéstă afacere, a fost un ne mai pomenit scandal și o rușine pentru Anglia.

Sir *Robert Reid* își încheiă discursul sĕu fulminant astfel: „Mĕ voiŭ opune din tóte puterile ideii de-a *pune în jug pe Burĭ*, căcĭ acésta e imposibil din punct de vedere practic, ér din punct de vedere uman, *este cea mai mare nedreptate.*“

In *camera lordilor* au fost de-asemenea discuțiunĭ înfocate, și cu tóte apĕrările guvernului, el nu și-a putut justifica cu succes atitudinea lui pĕcătósă în acest rĕsboiŭ fatal pentru leul britanic.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Dintre scirile, ce sosesc de pe câmpul de rĕsboiŭ, mai interesantă este aceea, că generalul Buller se gândesce din nou sĕ atace pe Burĭ. Acésta se póte conchide cel puțin din declarația, ce a făcut'o Buller alaltăerĭ când a predat lui Warren o telegramă de felicitare dela regina Victoria. Buller a dis, că a aflat cheia drumului, ce duce la Ladysmith și într'o sĕptĕmână va elibera orașul împresurat. Pe unde va merge Buller la Ladysmith și în care parte se pregătesce a ataca pe Burĭ, este un secret al viitorului. Póte că Burii vor sci căile și tainele lui Buller, cum au sciut și planul lui de trecere peste Tugela. Étă scirile mai nouĕ:

Supușii Englesĭ înrolațĭ de Burĭ.

Se telegraféză din Londra, că toțĭ supușii englesĭ domiciliațĭ la Barkly-west au fost înrolațĭ de Burĭ pentru serviciul rĕsboiului, după cum se telegraféză din Kimberley la 26 Ianuarie. Ei au primit porunca de a se presenta a doua di, în mare ținută de campaniă, înaintea comandantului trupelor. In cas de neesecuțiă a acestui ordin, vor fi condamnațĭ la 38 de livre sterlinge amendă séu la 3 lunĭ muncă silnică.

Mobilisarea flotei englese.

„Daily Chronicle“ spune, că consiliul de miniștri a discutat Sâmbătă cestiunea mobilisărei flotei. A hotărît numai, că divisia 8-a nu va pleca pentru Africa de Sud, până când nu se va obține prin mĕsurĭ maritime, o mai mare securitate a cóstelor.

Pressa englesă în genere cere, ca guvernul sĕ ordoneze mobilisarea îndată a flotei, ca astfel sĕ prevină surprisele neplăcute, ce s'ar puté ivi. Ea face guvernul responsabil de tóte inconvenientele, ce ar avea Anglia de suferit într'un asemenea cas de neprevedere.

Buller către soldați.

Din Bruxella se telegraféză, că după o depeșe sosită de pe câmpul de rĕsboiŭ, generalul Buller a ținut soldaților sei un discurs înflăcărat, prin care îi încurajéză la luptă și între altele le spune, că deși s'au retras, cu tóte astea speră, că în 8 dile vor fi la Ladysmith.

SCIRILE DILEI.

— 21 Ianuarie v.

Bustul lui Catargiu. In incinta Camerei române s'a aședat Mercurĭ bustul regretatului bărbat de stat Lascar Catargiu.

Napoleonul Principelui Carol din România. Micul Principe Carol al României a dăruit un napoleon de aur pentru cel mai sĕrman locuitor al orașului Tulcea, care ar avé copii mai mulțĭ. Napoleonul dăruit a fost cumpĕrat, în urma propunerii d-lui prefect Nenițescu, de ofițerii reg. 33, carĭ prin cotisații au strîns suma de peste 120 lei, pe care au dat'o în locul piesei de aur locuitorului Ioan Rădulescu, care are 11 copii — nouă băețĭ și două fete — și care este lipsit de mijlóce. Napoleonul va fi pus într'o ramă de pluș și se va păstra ca proprietatea regimentului 33 până la majoratul Principelui Carol, când ofițerii o vor înapoia Prințului, ca o vecĭnică amintire de prima legătură, ce se face între prințul moștenitor și poporul român.

---

fără sĕ i-se întêmple vre-un rĕu, cât e negru sub unghie.

Feciorul smeóicei și cu oile sale a rĕmas de asta parte de apă.

Ajungênd de cealaltă parte și după ce s'au împreunat acuma érășĭ valurile apei, și-a luat fata cușma din cap și atuncĭ i-a cădut pĕrul cel de aur până la brâu.

Feciorul smeóicei, vĕdêndu-o că-i fată și încă așa de frumósă, nu scia pe ce lume-i de scîrbă, că a scăpat'o din mână. Si fără a mai pierde mult timp se întórse acasă și spuse maicei sale, cum l'a amăgit, povestindu-i tóte din fir în pĕr, că fărtatul sĕu de ciobăniă nu e fecior, ci fată și încă cu pĕrul de aur. Dér ce folos, că ea a trecut acuma peste mare împreună cu oile sale și el n'o mai póte urmări.

Smeóica, audind acésta, dise feciorului sĕ nu se mai supere de géba, căcĭ ea va afla un mijloc prin care s'o pótă urmări și prinde. Și întru adevĕr, că maica sa îi făcù o corabiă mare, pe care smeul, după sfatul ei, o încărcă cu fel de fel de marfe scumpe și astfel, încărcată cum era, se pornì cu dênsa, ca sĕ afle pe fată.

După-ce se pornì el acuma merse cât merse pe apa cea mare, prin care a trecut fata, până ce ajunse la un mal. Acolo apoi se oprì.

Mulțime de ómenĭ, carĭ dela cine și prin cine audise, că 'n corabia acésta se află o mulțime de marfă scumpă; alergară din tóte părțile sĕ cumpere câte una alta dela stăpânul ei.

Étă că în urmă, de unde și până unde, vine și fata cea cu pérul de aur și întră și ea în corabiă sĕ vadă ce fel de mărfurĭ se află într'ênsa?

Dér... atâta i-a trebuit smeului!... Mai mult nimic!... Cum o vede înlăuntru de-auna pornesce corabia dela mal și.... pe icĭ încolo ți-i drumul!...

Fata cunóscea și ea acum în ce cursă a picat și pricepù, că nu-i chip de scăpare... Cércă ea ce cércă sĕ scape, dér înzădar!... Corabia era acuma cine scie unde de mal.

— De géba te mai trudescĭ, căcĭ de-acuma înainte n'ai sĕ-mĭ mai scapĭ din mână! — dise smeul, după-ce s'a vĕdut la largul sĕu.

Fata, mai audind încă și acésta, ce sĕ facă?... ia inelul sĕu de pe deget și, aruncându-l în apă, dice:

— Când vei afla tu inelul acesta, atuncĭ voiŭ vorbì eu cu tine!

Dér smeul se părea, că nicĭ n'o aude. El mergea cu corabia înainte, fără sĕ-i pese ceva de cuvintele ei.

După-ce ajunse acuma la mal, luà pe fată și ducêndu-o acasă se cununà cu dênsa.

Fata însĕ își ținù cuvêntul.... Ea nu vorbia cu smeul nimica, orĭ și cât se năcăjia acesta s'o înduplice, ca sĕ vorbéscă. Cu smeóica și cu cumnatele sale, — căcĭ smeul avea și surorĭ, — și ceilalțĭ curtenĭ vorbia, însĕ cu smeul nicĭ-odată.

Acéstă tăcere a ținut tot așa mai lung timp.

Étă că 'ntr'o di, mergênd nisce pescarĭ la apa cea mare și pescuind o mulțime de pesce, aduseră și vêndură și smeului o parte din aceștia.

Smeul, adecă feciorul smeóicei, după-ce cumpĕră pescii, se dete singur sĕ-i curățéscă. Dér ce sĕ vadă?... Intr'un pesce dă de inelul nevestei sale!... Plin de bucuriă ia el acum inelul, și mergênd cu dênsul tot în sărite la nevasta sa, îi dise zimbind:

— *Draga mea Rândunică!* de-acuma vei vorbì cu mine, căcĭ écă în sfîrșit ți-am aflat și inelul!

Și vorbind o desmérdă și-i netedesce bărbiile, așa plin de sânge, cum s'a umplut pe mânĭ curățind pescele.

Nevasta, vĕdêndu-șĭ inelul și audind pe smeu astfel vorbind, de-auna s'a prefăcut într'o Rândunică cu gușa roșiă și'a sburat pe feréstră afară.

Smeul, vĕdênd'o, că-i sbóră de înaintea ochilor, se repedì iute s'o prindă, dér *a prins'o numai de mijlocul codii*, care i-a și rĕmas în mână, ér *Rândunica* se cam mai duse, *rĕmâindu-i de-atuncĭ și până în diua de astădĭ códa ca o furcuță, adecă, numai cu penele, carĭ nu ni-le-a smuls smeul, și cu gușa roșiă, cum a fost pătată de sânge.*“

După altă variantă rândunica a fost sócră rea, care a ucis pe noru-sa, ér Maica Domnului, ca pedépsă a blăstĕmat'o sĕ se prefacă în pasĕre;[1]) după a treia legendă

[1]) Ornitologia II, pag. 106—107.

Br. Bourguignon, preşedintele Bucovinei plécă la 3 Faur a. c. n. la Viena, pentru a-se presenta noului guvern. Inainte de plecarea sa — scrie „Patria“ din Cernăuţĭ — dă însĕ pe la toţĭ funcţionarii guvernului ţĕrii visite de adio, pare-că nu ar mai avé de gând a-se întórce în Bucovina. Ni-se comunică, că între alte probe despre rodnica sa activitate în Bucovina, carĭ voesce sĕ le presente noului guvern, va lua cu sine colecţiunea de 50 numerĭ confiscaţĭ ai „Patriei“ şi decretul de espulsare al d-lui Victor Branişte.

Banffy — „ofensat?!“ Fóia ungurésca „Fövárosi Tudositó“ aduce „sub reservă“ scirea, că faimosul Desideriu Banffy *„fiind-că a fost în mod făţiş ignorat la balul Curţii“* se pregătesce sĕ renunţe la demnitatea de măestru al Curţii. — La asta „Alkotmány“ face următórea caracteristică observare: „Noi nu numai că împărtăşim cu reservă acéstă scire, dér nicĭ n'o credem. Baronul Banffy *nicĭ-odată n'a fost sentimental*, séu prea sensibil; cum s'ar puté, ca acum de-odată sĕ devină astfel?“ Cu alte cuvinte, fiindcă Banffy nu scie ce-i ruşinea, fóia ungurésca nu crede, că el se va retrage, pe lângă tótă ignorarea.

Societatea „Transilvania“. Duminecа trecută s'a întrunit comitetul Societăţei „Transilvania“ din Bucurescĭ, spre a lua în discuţie mai multe cestiunĭ, carĭ erau puse la ordinea ḑilei. După ce s'a hotărît distribuirea unei burse, care rĕmăsese vacantă, şi s'au acordat câte-va ajutóre unor studenţĭ de Universitate, membrii comitetului au adus din nou în discuţie recunóscerea Societăţei ca persónă morala.

Din Budapesta ni-se scrie cu data de 31 Ianuarie n. c.: Erĭ séra am avut ocasiunea de a asista la un concert dat de academia reg. de musică, la care participară activ şi douĕ domnişóre române, bine cunoscute dela seratele arangiate de societatea „P. Maior“. Cu deosebită plăcere ne-am delectat în prestaţiunile de tot multumitóre ale tinerelor dame, care deja prin esteriorul lor simpatic atraseră tótă atenţiunea publicului present, primindu-le acesta cu aplause când apărură pe scenă. Delicata şi frumósa domnişóră *Virginia Gall*, care ne-a încântat prin vocea ei dulce, plină de farmec, a predat aria mare din opera „Linda“ de Donizetti, cu multă graţiă şi temperament, cu intonaţiune corectă până şi în registrele cele mai înalte. — D-ra *Clotilda Olteanu*, pe care până acuma o auḑisem şi admirasem numai ca pianistă, de astă-dată m'a surprins şi ca cântăréţă, esecutând briliant „Valsul“ de Thomas. Felicit din tótă inima pe ambele cântăreţe pentru succesul avut! — *A. P.*

Amnestiă în procesul din Serbia. Se scrie din Belgrad, că acum s'a hotărît, ca sĕ se amnestieze toţĭ condamnaţii în procesul atentatului la viaţa regelui Milan.

---

sf. Duminecă a metamorfosat în rândunică pe servitórea sa neascultătóre. [2])

Legenda română îşĭ are analogiă şi într'una din metamorfosele lui Ovidius (VI, 667 sgg.), care în reasumat este de următorul cuprins: Tereu, regele Traciei şi bărbatul Procnei, fiica regelui Pandion siluesce pe Philomela, sora soţiei sale. Rĕsbunarea celor douĕ surorĭ a fost oribilă: Tereu a fost amăgit sĕ mănânce membrele fierte ale propriului sĕu copil. Persecutate de rabiatul Tereu, Procne se preface în rândunică, ér Philomela în priveghitóre.

Slavii încă cunosc o asemenea legendă a rândunicei. Basmul croat povestesce, că rândunica a fost o frumósă fată, anume *Lasta* [3]), pe care o îndrăgi sórele, dér fiind respins de ea, o prefăcù în rândunică (*lastovica*). [4])

(Va urma.) *Nicolae Sulică*

[2]) Ornitologia II, pag. 108—109.

[3]) De aicĭ forma românéscă *lăstun* séu *lostun* indicând o specie de rândunele cu guşa şi pântecele alb, carĭ îşĭ fac cuibul, pe streşinile caselor séu pe marginile apelor (Hirundo riparia).

[4]) Citat după Krek de Şăineanu, Basmele române pg. 529.

Canalul dintre Rin şi Elba. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, ḑiarul oficios al guvernului german, anunţă, că proiectul relativ la construcţia acestui canal de o estraordinară importanţă economică, va veni în curênd în desbaterile dietei Prusiene. Cheltuelile acestui canal, care fuseseră preliminate la început în suma de 268 milióne de marce, vor fi fixate definitiv la suma de 450 de milióne. Tóte lucrările vor trebui sĕ fiă terminat în cincispre-ḑece anĭ.

Sporirea flotei francese. Guvernul frances a depus pe biroul Camerei proiectul de lege cu privire la sporirea flotei cu 6 cuirasate, 5 încrucişătorĭ, 28 contra-torpilorĭ, 112 torpilorĭ şi 26 corăbii sub-marine, acela privitor la înarmările porturilor şi cóstelor, a coloniilor cât şi cable submarine. Aceste proiecte vor aduce după ele o cheltuélă de 900 de milióne, carĭ se vor repartisa pe mai multĭ anĭ şi va fi acoperită prin resurse budgetare. Construcţiile navale vor fi terminate la 1907.

Sultanul a decorat pe Loubet. „Figaro“ anunţă, că Sultanul a trimis preşedintelui Loubet marele cordon al „Nichan-i-Imtiaz“.

Aprovisionarea Angliei. După datele statistice ale ḑiarului „Corn Trade Year Book“ Marea Britanie europeană a consumat înainte cu cincĭ anĭ spre alimentarea poporaţiunei sale $6^1/_2$ milióne de tone de grâu şi făină pe an, din care economia rurală a Britaniei a produs numai $1^1/_2$ milióne. Din celelalte 5 milióne de material de pâne au dat Statele-Unite $2^1/_2$ milióne, Rusia $1^1/_2$ milióne, Argentina cam 625,000, ér restul precum şi cerealele necesare pentru nutrirea vitelor, pentru sĕmînţă şi pentru alte scopurĭ s'au importat din India, Canada, Australia, Chile, Uruguad şi din *România*. Din acéstă împrejurare resultă, că décă în urma unui rĕsboiŭ séu recoltă rea ar înceta de-odată importul din Rusia şi America, în Anglia ar isbucni fómetea. Acésta este cel mai periculos duşman al Angliei. America singură ar acoperi lesne tótă lipsa de bucate a acestei ţĕrĭ.

3. Experienţa de mai multĭ anĭ au constatat, că la suferinţe de stomac folosirea cunoscutelor *prafurĭ seidlitz ale lui Moll*, au efect vindecător, şi sunt de preferit altor medicamente. Intăresc stomacul şi curăţă sângele. Preţul unei cutii originale 2 coróne. Se pot căpĕta ḑilnic prin postă cu rambursă, dela farmacistul A Moll liferantul curţii din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provinciă sĕ se cĕră preparatul A. Moll provĕḑut cu marca de contraventie şi subscriere.

Istoria naţională şi cea universală.

— Fine. —

Un simţĕmênt de mândriă naţională ne cuprinde, când, sub pana nóstră, ajunge în firul neîntrerupt al timpului, frumósa şi cavalerésca figură a lui Henric IV, şi acest simţĕmênt provine din faptul, că dintre toţĭ suveranii Europei cinquecentiste, acela care a judecat cu drĕptă mĕsură pe Eroul dela Călugărenĭ, este tocmai nemuritorul Bearnes. In creaţiunea lui genială, sistemul celor trei State aliate Franţei şi situate la spatele casei de Habsburg (Suedia, Polonia, Turcia), se aflau cele trei ţĕrĭ ale lui Mihaiu, Muntenia, Moldova şi Transilvania, pe carĭ Henric IV voia sĕ le aibă aliate tot cu dênsul. Acéstă ideiă continuată de Richelieu, care sub numele de *principes confoederati* căuta sĕ atragă în partea sa pe Racoţescii Transilvaniei şi pe domnii de pe vremurĭ ai Munteniei şi Moldovei acéstă idee a lui Henric IV, realisată de Richelieu şi de Mazarin, face tratatele din Westphalia şi asigură egemonia Franţei în Europa până după 1750.

De altă parte, politica Habsburgilor în Orient, în secolul XVII, nu se póte pricepe, fără a se aminti de domniile lui Mihai-Vitézul, lui Radu Şerban, lui Matei Basarab, lui Constantin Vodă Şerban, lui Şerban Cantacuzino şi lui Brâncoveanu. La un moment dat, Matei Basarab este recunoscut de Germania, Veneţia, Papa, Polonia ca *Generalissimo di tutte l' Oriente*; cu acest titlu, pare-mi-se bunul şi simpaticul Agă din Brâncovenĭ, merită sĕ 'şĭ aibă locul în istoria universală. De altmintrelĭ şi Matei Basarab şi Vasilie Lupul întră de-a dreptul în istoria universală prin faptul, că au fost protectorii tuturor creştinilor din Europa orientală şi din Asia otomană, protectorat, care s'a continuat neîntrerupt până la Petru-cel-Mare al Rusiei şi şi-a atins apogeul în vremurile Brâncoveanului. Protectoratul creştinilor din Turcia europénă şi din Turcia asiatică alcătuesce în formă, în secolele XVIII şi XIX, basa relaţiunilor când dujmănóse, când prietinóse ale Rusiei cu Imperiul Sultanilor; i se consacră sute de paginĭ în istoria universală. Nu e óre drept a se consacra măcar câteva paginĭ aceluiaşĭ protectorat, când el era esercitat în secolul XVII de Domnii ţĕrilor române? Pentru-ce óre nu s'ar aminti binefacerile şi darurile Domnilor noştri la mănăstirile Orientului, când binefacerile Regilor Franţei şi Impĕraţilor Germaniei la mănăstirile dela Sf. Denis, Münster, Padeborn, Osnabrük, Monte-Cassino sunt învĕţate de liceanii românĭ? Şi pentru-că e vorba de mănăstirĭ şi cestiunĭ religióse, întru cât anabaptiştii dela Münster, sunt mai interesanţĭ decât încercările de calvinisare ale Românilor din Transilvania din secolul XVI şi încercările de calvinisare ale aceloraşĭ Românĭ la finea secolului XVII. Tot ast-fel nu vĕd pentru-ce atâtea amĕnunte consacrate sinodului dela Clermont, ér nu sinódelor dela Constanţa şi dela Florenţa, unde au fost şi representanţĭ ai boeriei şi clerului român dintr'ambele principate.

Cu secolul XVIII, d-le ministru, este astăḑĭ un adevĕr recunoscut de toţĭ că, adică, politica Rusiei, Austriei, Franţei, mai târḑiu a Prusiei, şi în totdéuna a Turciei nu se póte pe deplin înţelege, fără ca Principatele române sĕ nu între în cele mai multe din rĕsbóiele şi negociaţiunile puterilor europene. Acestea din punctul de vedere politic.

Din punctul de vedere al civilisaţiunei, al ideilor, al sciintei, al artelor, se face în manualele francese şi germane, în ajunul Revoluţiunei francese, o dare de sémă a rĕspândirei ideilor filosofice, enciclopediste şi economice ale spiritului frances în tóte Statele Europei. Ţĕrile române sunt, bine înţeles, lăsate pe din afară. Sĕ nu fi întrat adecă nicĭ o idee francesă în ţĕrile române între 1750 şi 1800? Documentele de astăḑĭ arată, că din contra, ţĕrile cele mai accesibile acestor idei nouĕ şi reformătóre fură Muntenia şi Moldova.

Nu pretind, cum s'a susţinut de unii, că în cererile lui Horia se află în germine *Drepturile Omului* din revoluţiunea francesă, dér nu mĕ pot opri de a recunósce, că *Societatea filosoféscă* din Transilvania şi *Societatea Amicilor* din Bucurescĭ sunt sucursale directe ale cluburilor din Paris. Pentru ce şi ele nu ar figura într'o espunere a influenţei ideilor revoluţionare, când tóte *Bundurile* cetăţilor germane şi tóte societăţile oraşelor Italiei sunt citate la finele secolului trecut şi la începutul al lui nostru?

Şi, în fine, d-le ministru, ar fi de dorit, ca sĕ se lase de o parte din domnia lui Napoleon, măcar vre-o câte-va bătălii din uimitórea campaniă a Italiei, séu din nenorocita campaniă a Espaniei, şi sĕ se arete sórtea Principatelor române dintre 1800 şi 1814, atuncĭ când, întocmai ca pe nisce mingĭ, marele cuceritor le făcea cu vêrful spadei sĕ se rostogoléscă une-orĭ spre Turcia, alte-orĭ spre Rusia séu spre Austria.

S'ar mai lăsa de asemenea o parte din luptele pentru independenţa Greciei, pentru a se arăta unde se plămădiră şi se pregătiră aceste eroice bătălii.

De altmintrelĭ, în istoria universală contimporană, simţĕmêntul naţionalităţilor de o parte, şi sciinţa cu glasul iresistibil de alta, au pus acolo unde au dreptul sĕ fiă pe Românĭ şi ţéra lor.

IV

Aceste esemple şi altele multe arată, d-le ministru, că istoria universală póte servi, în decursul celor 3 anĭ de studiu liceale, a împrospĕta continuu, desvoltându-le cunoscinţele ce elevii au despre istoria patriei din clasa a patra primară şi din clasa a patra gimnasială.

In limitele, ce ni sunt permise de natura istoriei nóstre naţionale, am ajunge şi noi la aceeaşĭ ţintă, ca şi istoricii şi profesorii francesĭ şi germanĭ; am vorbi elevilor cât mai des de faptele cele marĭ ale strămoşilor şi le-am înlesni privirea deplină a unor tabele din istoria universală, şi anume a acelora, în carĭ ei ar vedé pe Românĭ mergênd alăturea cu cele mai marĭ popóre europene, spre cinstea némului şi spre marele bine al omenirei.

Ast-fel s'ar puté face istoria naţională *în* şi *prin* istoria universală.

G. I. Ionescu-Gion.

Bucurescĭ, 6 Decemvre 1899.

ULTIME SCIRI.

Renta şcólelor române din Braşov.

Bucurescĭ, 2 Februarie. După presentarea proiectului de lege al *rentei şcólelor române din Braşov*, s'au făcut la cameră ovaţiunĭ entusiaste d-lui ministru *Take Ionescu* pentru soluţiunea dată cestiunei. Proiectul a fost salutat cu aplause nesfîrşite.

Budapesta, 1 Februarie. In şedinţa de aḑĭ a camerei, deputatul *Komjathy* a interpelat pe ministru preşedinte *Szell* cu privire la scirile rĕspândite în pressă asupra înţelegerii, prin intervenţiunea ministeriului de esterne, relativ la „subvenţiunea“ şcólelor române din Braşov. Oratorul esprimà îndoiala, că soluţiunea afacerei ar corespunde intereselor statului ungar şi cerù lămurirĭ asupra stării de lucrurĭ.

Ministru-preşedinte **Szell** rĕspunse imediat ḑicênd, că póte sĕ iese din reserva de pâna acum, după-ce în parlamentul român s'a depus un proiect de lege, care consfinţesce înţelegerea întrevenită, prin mijlocirea contelui Goluchowski, între statul ungar şi cel român. Face istoricul rentei şi amintesce pe larg despre ancheta, care fusese la Braşov pentru a erua starea lucrului, care anchetă însĕ nu dĕdù un resultat satisfăcĕtor. Urmară tratările diplomatice, prin intermediarea contelui Goluchowski, între guvernul român şi cel ungar. In decursul acestor tratărĭ se aflară probele cele mai evidente, că statul român secularisând bunurile bisericei din Braşov, luase asupră-şĭ sarcinĭ morale şi că eforia acestei bisericĭ avea totdreptul sĕ cĕră despăgubirĭ. Ast-fel statul român a inscris în budget suma anuală de 38,000 lei.

Ministrul accentuà, că guvernul ungar nu putea sĕ se subtragă dela recunóscerea, că acésta cestiune juridică trebue resolvată, fără a-se atinge suveranitatea statului ungar. Aşa a urmat soluţiunea, declarând guvernul român, că va şterge din budgetul sĕu „subvenţiunea“, depunênd în schimb, sub titlul de „Datoriă din vremurĭ vechĭ“, suma de 393,000 lei prin intermediul statului ungar la cassa centrală din Budapesta. Venitul acestei sume *se va imâna ca fond inalienabil de cătră ministeriul de culte eforiei şcólelor din Braşov.* Ministrul mai ḑise, că prin acest mod de soluţiune s'au luat armele „agitatorilor“ de naţionalitate şi s'a păstrat autoritatea şi demnitatea statului ungar.

Profeţiile unei Sibylle moderne.

Scriitorul frances Octave *Uzanne*, unul din cei mai cetiţĭ scriitorĭ francesĭ, a făcut cunoscinţă prin un amic al sĕu, cu cea mai nouă Sibyllă parisiană, cu care a avut o convorbire interesantă. Resultatul acestei convorbirĭ cu „madam G.“ îl publică în „*Echo de Paris*“.

La întrebarea lui Uzanne, că ce va aduce anul 1900, moderna Sibyllă rĕspunse aşa:

— „Anul 1900 va fi mai înfiorător decât anul plin de gróză 1870. Aprópe în tóte părţile lumei vĕd sânge şi jale. Când se va împlini un an dela întrunirea congresului de pace in Haga, care a avut un resultat ridicol, semiglobul nostru va fi teatrul rĕsbóielor şi luptelor sângeróse. Deja înainte de începutul primăverii, douĕ casurĭ de mórte vor provoca o puternică sguduire în viaţa statelor. Viaţa reginei Victoria vor stinge o desastrele din Transvaal şi stricăciunile ireparabile ale rĕsboiului, după-care va urma sfăşierea imperiului universal al Britaniei. Viaţa Papei Leo XIII este şi aḑĭ o candelă, ce abia mai arde. Urmaşul lui va fi cardinalul B., care după conclavă va şedé douĕ ḑile pe tronul vieţii spirituale a lumii.

„Rĕsboiul din Transvaal va lua proporţii uriaşe din causa rĕscólei generale a popórelor din Cap. Va fi o luptă lungă şi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

omoritóre acésta, care va bântui și în vara anului 1901. Armatele englese vor merge în Africa-sudică la pieire sigură, deși uneori le va surîde grația lui Marte. Victoria finală va fi însă a republicelor. Rusia va năvăli în India, ér Statele Unite nu vor puté birui cu semisălbaticii din Filipine. Incurcătura din China va aduce în conflict tóte puterile europene. Văd înainte rîuri schimbate în sânge și din tóte văd, că va pierde națiunea francesă orbită de strălucirea esposiției universale. Esposiția se deschide în mijlocul celor mai mari încurcături și contra demonstrațiunilor va trebui să se recuireze armata. Ca resultat final însă esposiția va fi favorabilă, deși străinii se vor reci de noi"...

Trebue să amintim, că convorbirea acésta s'a petrecut pe la finea anului 1899. „Profetésa" G. are vêrsta de 38 de ani și e o adâncă cunoscătóre a operelor marilor filosofi germani și francesi.

Mulțămită publică.

Reuniunea femeilor române din Zêrnești și jur, convinsă de importanța culturală și socială a unui bal, care totdéuna aduce și profit material, a arangiat și în anul acesta un bal în séra de 1 (13) Ianuarie a. c. Resultatul acestuia, din tóte punctele de vedere, a fost mulțămitor față cu împrejurările locale.

Venitul curat, dimpreună cu venitul dela tombolă, a fost și de astă-dată destul de mulțămitor în sumă de *211 coróne 66 filerĭ.*

Acéstă sumă dimpreună cu spesele a incurs dela următorii contribuenți:

Câte 20 coróne: Ernst Lang dir. fabr., Martin Copony și Lacian Iaczko dir. fabr.

Câte 10 cor.: Nicolau Garoiu adv., Dr. Iancu Meția și Dr. Oscar Hámorszky.

Câte 6 cor.: Ioan Dan protop. onor., Gustav Czampa jude reg. și Ioan Voda notar.

Câte 4 cor.: Ürmősy jude reg., Iuliu Orlovszky forestier, Ioan Strevoiu par., Ioan Gogonea, Aurel Cutean farmac., Ioan St. Coleș, d-ra Herepei învăț., Nicolae Sperchez învăț., Const. Ioanoviciu, Ioan Gârnița, Stan Strĕvoiu.

Câte 3 cor.: Marton Gy. învăț., Weissörtel compt., Ioan C. Baiu, Broser, Maier, Nicolae Voda învăț, Ben. Clococean.

Câte 2 cor.: Nicolae Cintea medic, Ioan Ionică forestr., Emil Dan jurist abs., Iancu Garoiu jurist, Ioan Gligorie v.-not., Bratean, Ioan Nema, Ioan Jaja, Jozsef Nagy cancelist, Bartok cancelist, Vartolomeiŭ Bude dir., Bucur Meția, Ioan Șona, George Neagoe, Radu Meția, Stefan Bulmez, Nicolae Guguian, Nicolae Pană inv., Iarca Sona, Stoica Garoiu, Ioan R. Piscu, Nicolae Botorog, Nicolae Dan, Nicolae Șenchea, Andreiŭ Dan, Nicolae Grozea. — St. Comșa 1 cor.

Tot cu acéstă ocasiune au mai incurs prin postă oferte dela d-nii Nicolae G. Ilie și Andreiŭ Coleș farmacist, ambii din Focșani *câte 20 lei.*

In legătură cu acestea Reuniunea se simte datóre a aduce la cunoscința publică și darurile primite dela d-na Maria A. Coleș din Focșani în sumă de 20 lei și dela d-l Ioan Voda notar în Zêrnești în sumă de 20 coróne.

Pentru tóte aceste contribuiri, oferte și dari Reuniunea aduce și pe acéstă cale cele mai vii mulțumite marinimoșilor contribuenți și donatori.

Zêrnești, 18 Ianuarie 1900.

Ioan Strevoiu,
secretarul Reuniunei.

Literatură.

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne". Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât și prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Vom căuta s'o facem mai de-aprópe cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de prețiósă de învățăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu", la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul visect 1900.

se află de vêndare la

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul fórte bine reușit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile și alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competințele de timbre, mĕsurile metrice, târgurile corectate din Transilvania, Bănat, Țéra ungurească și Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coșbuc; apoi „Popa Stoica", poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In șanțurĭ (poesii) de G. Coșbuc etc. In partea higienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinții, ca sĕ-și ferească copiii de orbiă; Cum sĕ tracteze părinții pe copiii lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe poveţe prețióse și glume apoi anunțurĭ. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	99.05
Renta de coróne ung. 4%	94.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	162.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	140.50
Renta de argint austr.	99.75
Renta de hârtie austr.	99.55
Renta de aur austr.	99.15
Losurĭ din 1860.	139.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	131.80
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	188.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	135.—
Napoleondorĭ	19.23
Mărcĭ imperiale germane	118.10
London vista	242.25
Paris vista	96.20
Rente de coróne austr. 4%	98.95
Note italiene	89.80

Cursul pieței Brașov.

Din 2 Februarie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.46	Vênd.	18.50
Argint român.	Cump.	18.20	Vênd.	18.24
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58 50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.71	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	Vênd.	101.50

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scăderment, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans."

Id. **532**/a—1899.
vegrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1899. évi 7928 számu végzése következtében Hartmann Sándor budapesti ügyvéd által képviselt A. Ludvig & Schon czég javára brassói Kalenda A. G. ellen 129 frt. 80 kr. s jár. erejéig Brassóban 1899. évi november hó 25-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 565 frt. 20 krra becsült üzleti berendezések és áruczikkekből álló ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1899. évi VII. 391/2 sz. végzése folytán 129 frt. 30 kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi augustus hó 16-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 29 forint 93 kr-ban biróilag már megállapitott költségek erejéig Virágsor 13 házszám alatt leendő eszközlésére **1900. évi Február hó 3-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Brassóban, 1899 évi Deczember hó 28 napján.

Deák,
kir. birósági végrehajtó.

841.1—1

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, décă fiăcare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăților celor mai cerbicóse la **stomach și pântece**, în contra cârceilor și acrelei la stomach, **constipațiunei cronice**, suferinței de ficat, **congestiunei de sânge**, haemorhoidelor și a celor mai diferite **bóle femeescĭ** a luat acest medicament de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Prețul unei cutii originale sigilate** Coróne 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕdută cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un **remediu poporal** cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de **șoldină și reumatism** și a altor urmărĭ de rĕcélă. **Prețul unei sticle originale plumbate**, Coróne **1.80.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. **Prețul unei bucăți** Cor. —.40 **Cinci bucăți** Coróne **1.80.** Fie-care bucată de săpun, pentru copii este **provĕdută cu marca de apĕrare A. Moll.**

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuéză zilnic prin rambursă postală.

La deposite sĕ se cérĕ **anumit** *preparatele provĕdute cu iscălitura și marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciștĭ **Ferd. Jekelius, Franz Kellemen** și engros la **D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.** 2—*

Sz. **9103**—899.
ulkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlknyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Schuszter K. Lajos végrehajtatónak özv. Florea Todor Reveika szül. Dihoju végrehajtást szenvedő elleni 178 frt. 10 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság)területén lévő 1. a brassói 3 sz. tkvbeni 16379, 16380, 16381, 16382, 16383, 16384, hrsz. egy tkvi birtoktestet képező ingatlanból B 3 és 5 alatt özv. Florea Reveika szül Dihoju alperest illető **négynyolczadrészre** 136 frt 50 kr. továbbá a 15519/6, 16520, 16521, hrsz. ingatlanbol u. e. alperest illető 4/8-ad részre 87 frtban. 2. a brassói 7767 sz. tkvbeni 16310 hrsz. ingatlanra 20 frt 50 krban 16320 hrsz. ingatlanra 20 frtban 16458 hrsz. ingatlanra 198 frtban 16926 hrsz. ingatlanra 25 frtban 16309 hrsz. ingatlanra 20 frt 50 krban. 3. a szentpéteri 1733 sz. tkvbeni 2444, 2445 hrsz. ingatlanra 270 frtban 13513 hrsz. ingatlanra 40 frtban 2601 hrsz. ingatlanra 65 frtban 2598 hrsz. ingatlanra 16 frtban 7805, 7806, hrsz. ingatlra 68 frtban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az **1900. évi aprilis hó 14-ik napján d. e. 9 órakor** ezen tlkvi hatóság árverési hatóságának irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1899. évi november hó 6-án.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.